

Titulació	Tipus	Curs
Antropologia Social i Cultural	OB	3

Professor/a de contacte

Nom : Maria Teresa Tapada Berteli

Correu electrònic : teresa.tapada@uab.cat

Equip docent

Maria Julieta Olaso Ruiz

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Haver cursat les següents assignatures:

Pràctiques de Camp en Antropologia social i cultural I i Epistemologia i mètodes d'investigació en *Antropologia social i cultural*

Objectius

1. Introduir i familiaritzar l'alumne/a amb les diferents fases o etapes i requisits metodològics d'un projecte en ciències socials, i més específicament, en antropologia.
2. Desenvolupar una proposta de recerca a partir del treball final de l'assignatura d'*Epistemologia i Mètodes d'Investigació* i que, en la mesura del possible, serà portada a terme a l'assignatura de *Pràctiques de Camp II*.
3. Conèixer la teoria de totes les tècniques considerades i poder fonamentar la pertinença o no d'aquestes en el disseny.
4. Conèixer l'aplicació de les diferents tècniques d'investigació a partir de simulacions, pràctiques i/o aplicacions a investigacions en marxa.

Resultats d'aprenentatge

- CM15 (Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte vers els drets i deures fonamentals, la diversitat

i els valors democràtics, aplicant, a més, el codi deontològic de l'àmbit del coneixement antropològic en la realització del treball de camp d'antropologia.) Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte vers els drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics, aplicant, a més, el codi deontològic de l'àmbit del coneixement antropològic en la realització del treball de camp d'antropologia.

- CM17 (Dur a terme recerques etnogràfiques, seleccionant i fent servir les tècniques adequades per a cada disseny de recerca.) Dur a terme recerques etnogràfiques, seleccionant i fent servir les tècniques adequades per a cada disseny de recerca.
- KM19 (Reconèixer els procediments metodològics i tècnics i els recursos instrumentals més rellevants per a la realització del treball de camp etnogràfic i la recerca empírica en contextos diversos.) Reconèixer els procediments metodològics i tècnics i els recursos instrumentals més rellevants per a la realització del treball de camp etnogràfic i la recerca empírica en contextos diversos.
- SM22 (Recollir, interpretar, analitzar i presentar adequadament dades etnogràfiques fent servir procediments qualitius i quantitatius d'acord amb les normes ètiques, principis i valors que regeixen l'exercici de la professió.) Recollir, interpretar, analitzar i presentar adequadament dades etnogràfiques fent servir procediments qualitius i quantitatius d'acord amb les normes ètiques, principis i valors que regeixen l'exercici de la professió.
- SM25 (Determinar adequadament els mètodes i les tècniques en el disseny d'una recerca antropològica i aplicar-los de manera correcta.) Determinar adequadament els mètodes i les tècniques en el disseny d'una recerca antropològica i aplicar-los de manera correcta.

Continguts

Aquesta assignatura forma part de la seqüència d'assignatures metodològiques del Grau d'Antropologia i, per tant, es basa en els resultats anteriors i prepara Pràctiques de Camp II i finalment pel TFG. Aquesta continuïtat permet a l'alumnat anar enriquint la seva perspectiva de l'objecte d'estudi seleccionat i aprendre a dissenyar i dur a terme, amb el suport adequat, una recerca antropològica inicial.

S'estructura seguint la lògica dels projectes de recerca i els continguts s'introdueixen i discuteixen al fil del desenvolupament: coneixement relatiu a les diferents tècniques de recerca (instruments, pràctiques i procediments) i la pertinença en cada disseny, tot evitant la desvinculació de les orientacions teòriques i metodològiques que incideixen en la selecció.

Es discuteixen primer els diferents tipus de recerca, dissenys i estratègies. Després es desenvolupen la operacionalització de conceptes (aquest és un punt central) i les estratègies de mostreig. A partir d'aquí, i considerant el treball de camp com un complex articulat de tècniques, s'introdueixen les diferents tècniques i procediments de recollida, sistematització, anàlisi de la informació i, finalment, la presentació de resultats.

TEMARI:

1. Introducció.
 - 1.1 Tipus de recerca.
 - 1.2 Investigació qualitativa i etnografia.
 - 1.3 Aspectes clau.
2. Organització de la investigació.
 - 2.1 Projecte.
 - 2.2 Dissenys i estratègies.
 - 2.3 Fases.
3. Documentació i bibliografia

- 3.1. Introducció a la recerca bibliogràfica
- 3.2. Sistemes i criteris de cita bibliogràfica
- 3.3. Treball de camp amb fonts documentals: arxius, fonts i documents
- 4. Operacionalització de conceptes.
 - 4.1 Conceptes i definicions.
 - 4.2 Classificacions i tipologies.
 - 4.3 El procés d'operacionalització.
 - 4.4 Indicadors socials.
- 5. Selecció d'unitats i disseny de la mostra.
 - 5.1 Definició i delimitació de les unitats.
 - 5.2 Mostreig: aspectes generals.
 - 5.3 Tipus de mostreig: probabilístics i teòrics.
- 6. Treball de camp: aspectes generals
 - 6.1 Introducció
 - 6.2 Accés i fases
 - 6.3. Rols i relacions de camp
 - 6.4. Equació personal i aspectes ètics
- 7. Observació i descripció.
 - 7.1 Tipus, potencialitats i limitacions.
 - 7.2 Registre: notes, diari de camp i tècniques àudio visuals.
- 8. Entrevista.
 - 8.1 Comunicació, conversació i entrevista.
 - 8.2 Tipus d'entrevista.
 - 8.3 Procés de realització.
 - 8.4 Registre, transcripció i anotació.
- 9. Introducció a l'anàlisi de la informació
 - 9.1. El procés d'anàlisi: introducció general.
 - 9.2. Introducció a l'anàlisi de contingut i del discurs.
 - 9.3. L'escriptura i l'informe etnogràfic.
- 10. Història de vida i biografia.
 - 10.1 Introducció: l'individual i el col·lectiu.

10.2 Tipus.

10.3 Procés de realització.

11. Grups focals.

11.1 Característiques i tipus.

11.2 Fase de preparació

11.3 Fase de realització.

12. Enquesta.

12.1 Introducció: característiques generals.

12.2 Tipus.

12.3 Instruments: estructura y tipus de preguntes.

12.4 Procés de realització.

13. Arxius i anàlisi documental

13.1 Introducció - Conceptes clau

13.2 Els arxius com a font per a la recerca antropològica

13.3 Metodologies de l'anàlisi documental

13.4 Arxius, memòria històrica i drets humans

14. Relacions: genealogies i xarxes.

14.1 Conceptes i característiques.

14.2 Xarxes i relacions socials.

14.3 Introducció a l'anàlisi de xarxes.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Recerca a Internet i biblioteques	35	1,4	KM19, SM22
Lectura de bibliografia específica de cada disseny (PETNO)	50	2	CM15, CM17
Lectura materials i bibliografia recomanats	25	1	KM19, SM22
Classes teòriques	50	2	CM15, SM25
Tutories individuals, en parelles i grups petits quan convingui (PETNO)	40	1,6	CM15, CM17
Pràctiques d'Aula (PAUL)	45	1,8	CM15, SM25

La metodologia docent utilitzada dependrà del tipus d'activitat que es dugui a terme. En aquest curs, distingim entre classes teòriques, sessions pràctiques presencials (PAUL) i tutorials de seguiment (PETNO).

Classes magistrals (TE). Durant les classes magistrals, el professor farà una introducció, incloent-hi exemples i debats amb els participants. En aquestes sessions, es recomanarà material de lectura segons els interessos dels participants. El contingut d'aquestes sessions és essencial per dur a terme els exercicis de consolidació de l'aprenentatge a les sessions PAUL.

Pràctiques a l'aula (PAUL). Les sessions pràctiques programades per a aquest mòdul es faran a l'aula, la qual cosa permetrà fer un seguiment de l'avanç del pla de recerca (projecte final). Durant aquestes pràctiques, es faran exercicis específics per consolidar els coneixements adquirits a les classes teòriques. Aquestes pràctiques es faran a l'aula en parelles o en petits grups d'estudiants. Per poder ser avaluat en aquest mòdul, cal una assistència mínima del 80 %.

Tutories individuals (PETNO). Durant les tutories individuals, sempre que sigui possible (que es poden fer en parelles o en petits grups), es revisarà periòdicament el progrés del pla de recerca. Aquest document es presentarà i es revisarà fins que estigui complet i es lliuri per a lavaluació final. Aquestes sessions no es poden recuperar.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè l'alumnat completi les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Proba Escrita	15%	5	0,2	KM19, SM25
Valoració de les tutories individuals (PETNO) (no reavaluable)	20 %	5	0,2	CM15, CM17, KM19
Pràctiques d'aula (PAUL): exercicis pràctics escrits que es realitzaran individualment, per parelles i en grup	20 %	10	0,4	CM15, CM17, KM19
Lliuraments parcials i final del treball individual	45 %	35	1,4	SM22, SM25

L'avaluació es divideix en els següents mòduls, tal com es detalla a continuació:

Treball final individual: 45 % (dividit en dues entregues parcials durant el curs)

Lliurament 1 (25%). L'entrega és obligatòria. Si no s'entrega dins del termini establert, l'alumnat perdrà el dret a presentar l'Entrega 2 i no es podrà aprovar aquest mòdul.

Lliurament 2. (20%). Aquest lliurament constitueix l'entrega final del treball individual i inclou la correcció de la primera entrega.

Pràctiques a l'aula (PAUL) (20%). Exercicis pràctics escrits realitzats individualment, en parelles i en grups durant les classes. Els estudiants han de completar i entregar un mínim de cinc exercicis a l'aula perquè aquest mòdul sigui avaluat. Els exercicis individuals en grup a l'aula (PAUL) no es poden recuperar per la impossibilitat de replicar les condicions en què es van dur a terme i els objectius pedagògics establerts per al seu desenvolupament. La resta és recuperable al període de reavaluació establert al calendari de Deganat.

Prova escrita (15%). Examen que cobreix el contingut teòric de les classes i les lectures recomanades. És un

requisit imprescindible obtenir una nota de 5,0 sobre 10 o superior en aquesta prova perquè s'inclogui en la mitjana ponderada amb la resta de notes del curs.

Seguiment continu dels tutorials individuals (PETNO) (20%). Aquesta és una activitat de suport individual no reavaluable vinculada a l'assistència presencial a la data i hora acordades a l'inici del curs acadèmic i comunicades a través del campus virtual. Per poder aprovar aquest mòdul i el curs, és essencial haver participat en almenys quatre (4) de les sis (6) sessions programades al llarg del curs acadèmic. És molt important respectar la data i l'hora acordades amb cada estudiant. El professorat informará els estudiants (a través de Moodle) del procediment i la data per consultar les notes.

En el moment de realització de cada activitat d'avaluació, el professorat informará l'alumnat, a través del Campus Virtual, del procediment i de la data de revisió de les qualificacions.

CONDICIONS PER A LA QUALIFICACIÓ «NO AVALUAT»:

Els estudiants rebran una qualificació de «No avaluat» si no han entregat la primera part del treball o no s'han presentat a l'examen escrit sobre el contingut teòric. L'absència no justificada o la entrega tardana d'activitats d'avaluació continuada sense una causa degudament justificada i acreditada comportarà que aquesta activitat no s'avalui.

Guió del treball final individual:

1. Presentació i descripció del tema / objecte d'estudi i del seu context (PC I).
2. Marc teòric - estat de la qüestió. Desenvolupament articulat i coherent del tema / objecte d'estudi o del seu context, partint de la bibliografia teòrica llegida i sistematitzada.
3. Interrogants i objectius temptatius de recerca (a partir dels punts 2 i 3, i en connexió amb el 4)
4. Enunciat de la hipòtesi principal
5. Univers i unitats.
6. Variables dependents i independents.
7. Operacionalització de la hipòtesi
8. Dades necessàries per a contrastar la hipòtesi principal. Síntesi jerarquitzada i organitzada de les dades clau per a la posta a prova (apartats 6 a 9).
9. Tècniques pertinents.
 - 9.1 Especificació de la pertinença de les tècniques per a la posta a prova de la hipòtesi principal, auxiliars i les implicacions contrastadores. Especificació, també, dels conceptes ja operacionalitzats (definicions i indicadors), en els apartats 6 a 9 i 10, que es poden obtenir amb cada tècnica.
 - 9.2 Especificació de biaixos, limitacions, complementarietat i articulació de les diferents tècniques proposades.
 - 9.3 Fonamentació de la no pertinença de les tècniques no considerades.
 - 9.4 Especificació dels criteris de selecció dels subjectes (o fonts), estratègia de mostreig i característiques de la mostra per cadascuna de les tècniques escollides (proposta teòrica més enllà de Pràctiques de Camp II).
10. Comentari final: consideracions generals sobre el treball realitzat.
11. Bibliografia citada.

PLAGI

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat (plagi, còpia, suplantació d'identitat) que provoqui una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

ÚS DE L'INTEL·LIGÈNCIA ARTIFICIAL (IA)

Aquesta assignatura permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) exclusivament en tasques de cerca bibliogràfica o cerca d'informació. L'estudiant ha de (i) identificar les parts que han estat generades amb IA; (ii) especificar les eines utilitzades; i (iii) incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat. La no transparència de l'ús de la IA en aquesta activitat avaluable es considerarà falta d'honestedat acadèmica i comporta que l'activitat s'avalui amb un 0 i no es pugui recuperar, o sancions majors en casos de gravetat.

DATES D'AVUACIO I AVUACIÓ CONTINUADA

Al moment de realització de cada activitat d'avaluació, el professor o professora informará a l'alumnat (via Moodle) el procediment i data de revisió de les qualificacions. Aquesta assignatura/mòdul no preveu el sistema d'avaluació única. Aquesta assignatura no és recuperable perquè contempla avaluació continua i tutoritzada individualment al llarg de tot el semestre.

Bibliografia

MANUALS BÀSICS

Ballesfín, Beatriz & Fàbregues, Sergi (2018). *La práctica de la investigación cualitativa ciencias sociales*. Barcelona: Editorial UOC.

Guber, Rosana (2001). *Etnografía. Método, campo y reflexividad*. Bogotá: Grupo Editorial Norma.

Guber, Rosana (2004). *El salvaje metropolitano. Reconstrucción del conocimiento social en el trabajo de campo*. Barcelona: Paidós.

MANUALS RECOMANATS

Agar, Michael (1996). *The Professional Stranger: An Informal Introduction to Ethnography. Second edition*. New York, Academic Press.

Alvarez-Gayou, Juan Luis (2005). *Como hacer investigación cualitativa. Fundamentos y metodología*. Mèxic, Paidós. Arroyo M, Sábada I., coord. (2012). *Metodología de la investigación social. Técnicas innovadoras y sus aplicaciones*. Madrid, Síntesis.

- Atkinson, Paul, et al. (2007 [2001]). *Handbook of Ethnography*. London, Sage.
- Beaud Stéphane, Weber, Florence (2003 [1997]). *Guide de l'enquete de terrain. Produire et analyser des donnees ethnographiques*. Paris, La Découverte.
- Bell, Judith (2002, ed. original 1999). *Como hacer tu primer trabajo de investigación. Guía para investigadores en educación y ciencias sociales*. Barcelona: Gedisa
- Bernard, H Rusell. (2013). *Social research methods. Qualitative and quantitative approaches, second edition*. Thousand Oaks, Sage.
- Bickman Leonard, Rog Debra J. (1998). *Handbook of Applied Social Research Methods*. Thousand Oaks, Sage.
- Bourdieu, Pierre; Chamboredon, Jean-Claude; Passeron, Jean-Claude. (1994, ed. original 1973). *El oficio de sociólogo. Presupuestos epistemológicos*. Buenos Aires: Siglo XXI.
- Bryman Alan, ed. (2001a). *Ethnography. Vol. I: The Nature of Ethnography*. London, Sage. Bryman Alan., ed. (2001b). *Ethnography. Vol. II: Ethnographic Fieldwork Practice*. London, Sage. Bryman Alan., ed. (2001c). *Ethnography. Vol. III: Issues in Ethnography*. London, Sage.
- Bryman Alan., ed. (2001d). *Ethnography. Vol. IV: Analysis and Writing Ethnography*. London, Sage.
- Cea D'Ancona, María Ángeles (2012). *Fundamentos y aplicaciones en metodología cuantitativa*. Madrid, Síntesis.
- Coffey, Amanda; Atkinson, Paul. (2005). *Encontrar el sentido a los datos cualitativos. Estrategias complementarias de investigación*. Alacant: Publicaciones de la Universidad de Alicante.
- Comas, Dolors; Pujadas, Joan Josep; Roca, Jordi. (2004). *Etnografia*. Barcelona: Universitat Oberta de Catalunya
- Creswell, John W. (1998). *Qualitative Inquiry and Research Design. Choosing Among Five Traditions*. Thousand Oaks, Sage.
- Delgado, Juan Manuel; Gutierrez Juan. (1995). *Métodos y técnicas cualitativas de investigación en ciencias sociales*. Madrid, Síntesis.
- Denzin, Norman K; Lincoln Yvonna S., eds. (1994). *Handbook of Qualitative Research*. Thousand Oaks, Sage.
- Denzin Norman, K. (2009). The elephant in the living room: or extending the conversation about the politics of evidence. *Qualitative Research*. Vol.9 (2) 139-160.
- Díaz de Rada, Ángel (2011). *El taller del etnógrafo. Materiales y herramientas de investigación en etnografía*. Madrid, UNED.
- Flick, Uwe (2004). *Introducción a la investigación cualitativa*. Madrid: Morata.
- García, Manuel; Ibáñez Jesús; Alvira Francisco, comps. (1989 [1986]). *El análisis de la realidad social. Métodos y técnicas de investigación*. Madrid, Alianza.
- Goetz, Judith P; Lecompte Margaret D. (1988 [1984]). *Etnografía y diseño cualitativo en investigación educativa*. Madrid, Morata.
- González Echevarría, Aurora. (1987). *La construcción teórica en Antropología*. Barcelona: Anthropos
- Hammersley M, Atkinson P. (1994 [1983]). *Etnografía. Métodos de investigación*. Barcelona, Paidós.
- Hernández, Roberto; Fernández, Carlos.; Baptista, Pilar. (2014, ed. original 2003). *Metodología de la investigación*. Mèxic: McGraw-Hill.

- Marshall, Catherine; Rossman, Gretchen B. (1989). *Designing qualitative research*. Newbury Park / CA: Sage
- Montañés, Manuel (2012). *Metodología y técnica participativa: teoría y practica de una estrategia de investigación participativa*. Barcelona, UOC.
- Pelto Pertti J; Pelto Gretel H. (1978 [1970]). *Anthropological Research. The Structure of Inquiry*. New York, Cambridge University Press.
- Pujadas Joan Josep, Comas d'Argemir Dolors, Roca Jordi (2004). *Etnografia*. Barcelona, Universitat Oberta de Catalunya.
- Quivy Raymon, Van Campenhoudt Luc (2001 [1995]). *Manual de recerca en ciencies socials*. Barcelona, Herder.
- Robben Antonius, Sluka Jeffrey A., eds. (2007). *Ethnographic Filedwork. An Athropological Reader*. Oxford, Blackwell.
- Rodríguez, Gregorio; Gil, Javier; García, Eduardo (1996). *Metodología de la investigación cualitativa*. Archidona, Aljibe.
- Rodríguez Gómez, David.; Valdeoriola, Jordi. (2009). *Metodología de la investigación*. Barcelona: Universitat Oberta de Catalunya.
- Roigé Xavier, Estrada Ferran, Bertrán Oriol. (1999). *Tecniques d'investigacio en antropologia social*. Barcelona, Publicacions de la Universitat de Barcelona, col. Textos docents 153.
- Ruiz, José Ignacio(2012). *Metodología de la investigación cualitativa*. Bilbao: Universidad de Deusto.
- Ruiz Olabuénaga, José Ignacio (2012). *Teoría y practica de la investigación cualitativa*. Bilbao, Universidad de Deusto.
- Sanmartín, Ricardo. (2003). *Observar, escuchar, comparar, escribir. La prácticade la investigación cualitativa*. Barcelona, Ariel.
- Strauss, Anselm; Corbin, Juliet (1990). *Basics of qualitative research*. Londres: Sage.
- Strauss, Anselm. L. (1987). *Qualitative analysis for social scientists*. Nova York: Cambridge University Press.
- Taylor SJ, Bogdan R. (1986 [1984]). *Introducción a los métodos cualitativos de investigación*. Buenos Aires, Paidós.
- Téllez Anastasia (2007). *La investigación antropológica*. San Vicente (Alicante), EditorialClub Universitario
- Valles Miguel S. (1997). *Técnicas cualitativas de investigación social. Reflexión metodológica y práctica profesional*. Madrid, Síntesis.

BIBLIOGRAFIA RECOMENADA PER TEMA

Tema 1

- Agar, Michael (1992 [1982]). Hacia un lenguaje etnográfico. En: Reynoso C., comp. (1992) *El surgimiento de la antropología posmoderna*. Barcelona, Gedisa, 117-137.
- Alvira, Francisco. (1983) Perspectiva cuantitativa - perspectiva cuantitativa en la metodología sociológica.

REIS, 22, 53-75.

Estruch Jordi (1992 [1991]). El conflicte quantitatiu/qualitatiu: un fals problema. En: Societat Catalana de Sociologia, ed. 1992) *Tècniques qualitatives en ciències socials*. Barcelona, Societat Catalana de Sociologia, 7-16.

González Echevarría, Aurora (1995). Etnografía y método científico. En: Aguirre A., ed. (1995) *Etnografía. Metodología cualitativa en la investigación sociocultural*. Barcelona, Boixareu marcombo, 49-63.

González Echevarría Aurora (2006). Del utillaje conceptual de la antropología: los usos del término "inductivismo" y los usos del término "hermenéutica". Dos propuestas de clarificación. *Revista de Antropología Social*, 15, 327-372.

Kaplan Robert; Manners, David. (1979a [1972]). Algunos temas viejos y nuevas direcciones. En: *Introducción crítica a la teoría antropológica*. México, Nueva Imagen, 313-341.

San Román, Teresa (1996). De la intuición a la contrastación: el trabajo de campo en antropología y en la formación de los nuevos antropólogos. En: González Echevarría A., coord. (1996) *Epistemología y Método. VIII Simposio. VII Congreso de Antropología Social*. Zaragoza, Instituto Aragonés de Antropología, 167-178.

San Román, Teresa (2006). ¿Acaso es evitable? El impacto de la Antropología en las relaciones e imágenes sociales. *Revista de Antropología Social*, 15, 373-410.

Silverman, D. (1994c). Six rules of qualitative research. En: *Interpreting qualitative data*. London, Sage, 196-211.

Whyte, William Foote (1984). Types of Applied Social Research. En: *Learning from the field. A guide from experience*. Beverly Hills, Sage, 163-191.

Tema 2

Cea D'Ancona, María Ángeles (1996). La organización de la investigación. En: *Metodología cuantitativa. Estrategias y técnicas de investigación social*. Madrid, Síntesis, 81-122.

Creswell, John W. (1998). Designing a Qualitative Study. En: *Qualitative Inquiry and Research Design. Choosing Among Five Traditions*. Thousand Oaks, Sage, 13-26.

Estalella Adolfo; Ardèvol, Elisenda. (2007). Ética de campo: hacia una ética situada para la investigación etnográfica de internet. *Forum: Qualitative Social Research*, 8, 3, art. 2.

Hammersley Marilyn; Atkinson Paul. (1994 [1983]). El diseño de la investigación: problemas, casos y muestras. En: *Etnografía. Métodos de investigación*. Barcelona, Paidós, 41-67.

Pelto Pertti J; Pelto Gretel H. (1978 [1970]). Appendix A. Notes on research design. En: *Anthropological Research. The Structure of Inquiry*. New York, Cambridge University Press, 291-297.

Reboratti, Carlos; Castro, H. (1999). *Estado de la cuestión y análisis crítico de textos: guía para su elaboración*. Buenos Aires: UBA, FFyL

Rodríguez Gregorio; Gil, Javier; García, Eduardo (1996). Proceso y fases de la investigación cualitativa. *Metodología de la investigación cualitativa*. Archidona, Aljibe, 61-77.

Sautu, Ruth. et al. (2005). *Manual de metodología. Construcción del marco teórico, formulación de los objetivos y elección de la metodología*. Buenos Aires: Clacso.

Travers, M. (2009). New methods, old problems: A skeptical view of innovation in qualitative research.

Qualitative Research, 9, 2, 161-179.

Valles, Miguel S. (1997). Diseños y estrategias metodológicas en los estudios cualitativos. En: *Técnicas cualitativas de investigación social. Reflexión metodológica y práctica profesional*. Madrid, Síntesis, 69-105.

Tema 3

Andreski, Stanislaw. (1973 [1972]). La cuantificación como camuflaje. En: *Las ciencias sociales como forma de brujería*. Madrid, Taurus, 151-160.

Gabàs, Angela. (2003). Marco teórico y metodológico. En: Gabàs A., ed. (2005) *Indicadores de género contra la exclusión social*. Barcelona, Surt, 1-58.

Lago, Ignacio (2008). Relaciones causales versus relaciones espurias. En: *La lógica de la explicación en las ciencias sociales. Una aproximación metodológica*. Madrid, Alianza, 29-40. T4 PTE

Lazarsfeld, Paul (1985 [1958]). De los conceptos a los índices empíricos. En: Boudon R, Lazarsfeld Paul, eds. (1985 [1965]). *Metodología de las ciencias sociales I. Conceptos e índices*. Barcelona, Laia, 35-46.

López, Pedro (1996). La construcción de tipologías: metodología de análisis. *Papers. Revista de Sociología*, 48, 9-29.

Lozares, Carlos. (1990). La tipología en Sociología: más allá de la taxonomía. *Papers. Revista de Sociología*, 34, 139-164.

Marradi, A. (1991). Clasificación. En: Reyes R., Dir. (1991). *Terminología científico social. Anexo*. Barcelona, Anthropos, 45-58.

Martínez, F. (1993). La polémica sobre la cuantificación en las ciencias del hombre. *Papers. Revista de Sociología*, 42, 13-34.

McKinney JC. (1988 [1966]). Hacia una codificación del procedimiento tipológico. En: *Tipología constructiva y teoría social*. Buenos Aires, Amorrortu, 220-238.

Molina José Luis, Vich J. (2008). Tipologías y clasificaciones. *Periferia*, 8. Tema 5

Tema 4

Andréu Jaime; García-Nieto Antonio; Pérez Ana María. (2007) Método de comparación constante y Muestreo teórico. En: *Evolución de la teoría fundamentada como técnica de análisis cualitativo*. Barcelona, CIS, col.Cuadernos metodológicos, 40, 6-67.

Blumer, Herbert (1982 [1969]). La opinión pública y su sondeo. En: *El interaccionismo simbólico*. Barcelona, HORA, 151-160.

Díaz de Rada, Ángel (2008). La selección de los entrevistados últimos en encuestas presenciales: un análisis de la utilización conjunta del método de rutas y el método de cuotas. *Revista Española de Investigaciones Sociológicas (Reis)*, 123, 209-247.

Heckathorn, Douglas D. (1997). Respondent-driven sampling: A new approach to the study of hidden populations. *Social Problems*, 44, 174-199.

Patton, Michael Quin. (2001 [1990]). *Purposeful Sampling*. En: Bryman Alan., ed. (2001) *Ethnography. Vol. II: Ethnographic Fieldwork Practice*. London, Sage, 106-121.

Pelto Pertti J; Pelto Gretel H (1978d [1970]), Counting and sampling. En: *Anthropological Research. The*

Structure of Inquiry. New York, Cambridge University Press, 123-140.

Rodríguez, Jacinto. (1991). Tipos de muestreo. En: *Métodos de muestreo*. Madrid, CIS, 21-45.

Spreen M. (1992). Rare populations, hidden populations and link-tracing designs: what and why? *Bulletin de Methodologie Sociologique*, 36, 34-58.

Wejnert, Cyprian; Heckathorn Douglas D. (2008). Web-based network sampling - Efficiency and efficacy of respondent-driven sampling for online research. *Sociological Methods & Research*, 37, 105-134. Tema 6 American Anthropological Association, AAA, ed. (2009). *Code of Ethics of the American Anthropological Association*. Approved February 2009. S.I.,

Tema 5.

Behar, Ruth. (1996). El observador vulnerable. En: *The Vulnerable Observer. Anthropology that Breaks your Heart*. Boston, Beacon Press, 1-33.

Carvalho da Rocha, Ana Luiza; Vedana Vivianne. (2009) La representación imaginaria, los datos sensibles y los juegos de la memoria: los desafíos de campo en una antropología sonora. *Revista Chilena de Antropología Visual*, 13, 37-60.

Evans-Pritchard, E Evans. (1973 [1949]). Trabajo de campo y tradición empírica. En: Evans-Pritchard EE. (1973 [1950]) *Antropología social*. Buenos Aires, Ediciones Nueva Visión, 79-100

Jociles, María Isabel. (1999a). Las técnicas de investigación en antropología. Mirada antropológica y proceso etnográfico. *Gazeta de Antropología*, 15, texto 15-01.

Lévi-Strauss, Claude. (1976 [1955]). El fin de los viajes. En: *Tristes trópicos*. Buenos Aires, EUDEBA, 1-32.

Marcus, George E. (2001 [1995]) Etnografía en/del sistema mundo: El surgimiento de la etnografía multilocal.

Alteridades, 11, 22, 111-127.

Mayans, Joan. (2002). Nuevas tecnologías, viejas etnografías (objeto y método de la etnografía en el ciberespacio). *Quaderns ICA*, 17-18, 79-97.

Reynoso, Carlos. (2008) Emic y etic. En: *Corrientes teóricas en Antropología. Perspectivas desde el siglo XXI*.

Buenos Aires, Editorial SB, 343-352.

San Román, Teresa. (2009) Sobre la investigación etnográfica. *Revistade Antropología Social*, 18, 235-260.

Scheper-Hughes, Nancy. (1997 [1992]). Introducción. En: *La muerte sin llanto. Violencia y vida cotidiana en Brasil*. Barcelona, Ariel, 13-40.

Trognon, Alain. (1989 [1987]). Producir datos. En: Blanchet Alan, et al. (1989 [1987]). *Técnicas de investigación en ciencias sociales*. Madrid, Narcea, 11-26.

Tema 6

Denzin, Norman K. (1970). Participant Observation: Varieties and Strategies of the Field Method. En: *The research act*. Chicago, Aldine, 185-218.

Guasch, Oscar (1997) Cinco ejemplos. En: *Observación participante*. Madrid, CIS, 47-95.

Harvey, Laura. (2011) Intimate reflections: private diaries in qualitative research. *Qualitative Research*, 11, 4,

443-446.

Heider, Karl G. (1988). The Rashomon Effect: When Ethnographers Disagree. *American Anthropologist*, 90, 1, 73-81.

Jociles, María Isabel. (1999b) Observación participante y distancia antropológica. *Revista de Dialectología y Tradiciones Populares*. LIV, 2, 5-58.

Marín, Juan. (2011) La fotografía de campo como registro y representación: una propuesta de análisis que explora las relaciones entre la tecnología, la técnica y el sujeto. *Revista de Antropología Experimental*, 11, texto 11, 159-170.

Mauss, Marcel. (1974 [1967]). Métodos de observación. En: *Introducción a la Etnografía*. Madrid, Istmo, 19-29.

Pétonnet C. (1982). L'Observation flottante. L'Exemple d'un cimetiere parisien. *L' Homme*, XXII,4, 37-47.

Schwartz Howard, Jacobs Jerry. (1984[1976]). Técnicas no reactivas para estudiar grupos e individuos. En:

Sociología cualitativa. Método para la reconstrucción de la realidad. México, Trillas, 107-141. Spradley, James P. (1980). *Participant Observation*. New York, Holt, Rinehart & Winston.

Tema 7

Ardèvol, Elisenda, et al. (2003). Etnografía virtualizada: la observación participante y la entrevista semiestructurada en línea. *Athenea Digital*, 3, primavera de 2003.

Blanchet, Alain. (1989 [1987]). Entrevistar. En: Blanchet Alain, et al. (1989 [1987]). *Técnicas de investigación en ciencias sociales*. Madrid, Narcea, 87-129.

Fraser, Ronald. (1990). La formación de un entrevistador. *Historia y Fuente Oral*, 1, 3, 129-150.

Hammer Dean, Wildavsky Aroon. (1990). La entrevista semi-estructurada de final abierto. Aproximación a una guía operativa. *Historia y Fuente Oral*, 4, 23-61.

James Nalita; Busher Hugh. (2006). Credibility, authenticity and voice: dilemmas in online interviewing. *Qualitative Research*, 6, 3, 403-420.

Trier-Bieniek, Adrienne (2012). Framing the telephone interview as a participant-centred tool for qualitative research: a methodological discussion. *Qualitative Research*, 12, 6, 630-644.

Valles, Miguel S. (2002). *Entrevistas cualitativas*. Madrid, CIS. Tema 7

Bellavista Joan, et al. (1997). *Evaluación de la investigación*. Madrid, CIS.

Tema 8.

Bertaux, Daniel. (2005 [1997]). Formato y redacción. En: *Los relatos de vida. Perspectiva etnosociológica*. Barcelona, Bellaterra, 117-129.

Cisneros Puebla Cesar A; Davidson, Judith. (2012). Qualitative Computing and Qualitative Research: Addressing the Challenges of Technology and Globalization. *Forum Qualitative Social Research*, 11, 2, art. 28.

Cooper, Harris. (1998). The Data Analysis Stage. En: *Synthesizing Research Third Edition*. London. Sage, 104-156. García García JL. (2000). Informar y narrar: el análisis de los discursos en las investigaciones de campo. *Revista de Antropología Social*, 9, 75-104. PDF y word, impreso (archivo loro) T13-15

Gibbs, Graham. (2012). *El análisis de datos en investigación cualitativa*. Madrid: Morata.

Gil Flores, Javier (1994). *Análisis de datos cualitativos. Aplicaciones a la investigación educativa*. Barcelona: PPU.

Iñiguez, Lupicinio, ed. (2003). *Análisis del discurso. Manual para las ciencias sociales*. Barcelona, UOC.

Krippendorff, Klaus. (1997[1980]). Técnicas analíticas. En: *Metodología del análisis de contenido*. Barcelona, Paidós, 161-174.

Miles, Matthew B.; Huberman A Michael. (1994). *Qualitative data analysis*. Thousand Oaks, Sage.

Randolph, J.J. (2009). A guide to writing the dissertation literature review. *Practical Assessment, Research, and Evaluation*, vol. 14 (13).

Rodríguez Sabiote, Clemente.; Lorenzo, Oswaldo.; Herrera, Lucia. (2005). Teoría y práctica del análisis de datos cualitativos. Proceso general y criterios de calidad. *Revista Internacional de Ciencias Sociales y Humanidades*. SOCIOTAM, (vol. XV, núm. 2, págs.133-154).

Schettini, Patricia; Cortazzo, Ines. (2015). *Análisis de datos cualitativos en la investigación social. Procedimientos y herramientas para la interpretación de información cualitativa*. La Plata: Universidad Nacional de La Plata / Edulp.

Trinidad Antonio, Carrero Virginia, Soriano Rosa María. (2006). Elementos de la Teoría Fundamentada. En: *Teoría fundamentada. "Grounded Theory". La construcción de la teoría a través del análisis interpretacional*. Madrid, Centro de Investigaciones Sociológicas, col. Cuadernos metodológicos 37, 23-58.

Van Dijk, Teun A. (1997 [1978]). La ciencia del texto. En: *La ciencia del texto*. Barcelona, Paidós, 13-30.

Velasco Honorio, Díaz de Rada Angel. (1997). Describir, traducir, explicar, interpretar. En: *La lógica de la investigación etnográfica. Un modelo para etnógrafos de la escuela*. Madrid, Trotta, 41-64.

Tema 8

Aldridge, Alan, Levine K. (2003 [2001]). El diseño de las preguntas: ¿que, cuando, donde, por que, cuanto y con que frecuencia? *Topografía del mundo social. Teoría y práctica de la investigación mediante encuestas*. Barcelona, Gedisa, 125-157.

Blumer, Herbert. (1982 [1947]). La opinión pública y su sondeo. En: Blumer H. (1982 [1969]). *El interaccionismo simbólico*. Barcelona, HORA, 151-160.

Cardus, Salvador; Estruch, Joan. (1984). Crítica metodológica. En: *Les enquestes a la Joventut de Catalunya*. Barcelona, Generalitat de Catalunya, 73-159.

Díaz de Rada, Ángel. (2012). Ventajas e inconvenientes de la encuesta por Internet. *Papers*, 97, 1, 193-223.
Ghiglione R. (1989 [1987]). Encuestar. En: Blanchet A, et al. (1989 [1987]). *Técnicas de investigación en ciencias sociales*. Madrid, Narcea, 131-182.

Pavía José María, et al. (2011). Encuestas electorales online: nuevos retos, viejos problemas. *Reis*, 135, julio-septiembre, 107-122.

Sainz, Enrique (1991). El cuestionario en los sondeos de opinión. En: Latiesa Margarita., ed. (1991) *El Pluralismo metodológico en la investigación social*. Granada, Universidad de Granada, 291-309.

Sánchez Carrión, Juan Javier. (1996). La calidad de la encuesta. *Papers. Revista de Sociología*, 48, 127-146.
Sánchez Carrión, Juan Javier. (2012). La encuesta, herramienta cognitiva. *Papers*, 97, 1, 169-192.

Bellavista Joan, et al. (1997). Evaluación de la investigación. Madrid, CIS.

Bertaux, Daniel. (2005 [1997]). Formato y redacción. En: *Los relatos de vida. Perspectiva etnosociológica*.

Barcelona, Bellaterra, 117-129.

Cisneros Puebla Cesar A; Davidson, Judith. (2012). Qualitative Computing and Qualitative Research: Addressing the Challenges of Technology and Globalization. *Forum Qualitative Social Research*, 11, 2, art. 28.

Cooper, Harris. (1998). The Data Analysis Stage. En: *Synthesizing Research Third Edition*. London. Sage, 104-156. García García JL. (2000). Informar y narrar: el análisis de los discursos en las investigaciones de campo. *Revista de Antropología Social*, 9, 75-104. PDF y word, impreso (archivo loro) T13-15

Gibbs, Graham. (2012). *El análisis de datos en investigación cualitativa*. Madrid: Morata.

Gil Flores, Javier (1994). *Análisis de datos cualitativos. Aplicaciones a la investigación educativa*. Barcelona: PPU.

Íñiguez, Lupicinio, ed. (2003). *Análisis del discurso. Manual para las ciencias sociales*. Barcelona, UOC.

Krippendorff, Klaus. (1997[1980]). Técnicas analíticas. En: *Metodología del análisis de contenido*. Barcelona, Paidós, 161-174.

Miles, MatthewB; Huberman A Michael. (1994). *Qualitative data analysis*. ThousandOaks, Sage.

Randolph, J.J. (2009). A guide to writing the dissertation literature review. *Practical Assessment, Research, and Evaluation*, vol. 14 (13).

Rodríguez Sabiote, Clemente.; Lorenzo, Oswaldo.; Herrera, Lucia. (2005). Teoría y práctica del análisis de datos cualitativos. Proceso general y criterios de calidad. *Revista Internacional de Ciencias Sociales y Humanidades*. SOCIOTAM, (vol. XV, núm. 2, pàgs.133-154).

Schettini, Patricia; Cortazzo, Ines. (2015). *Análisis de datos cualitativos en la investigación social. Procedimientos y herramientas para la interpretación de información cualitativa*. LaPlata: Universidad Nacional de La plata / Edulp.

Trinidad Antonio, Carrero Virginia, Soriano Rosa María. (2006). Elementos de la Teoría Fundamentada. En: *Teoría fundamentada. "Grounded Theory". La construcción de la teoría a través del análisis interpretacional*. Madrid, Centro de Investigaciones Sociológicas, col. Cuadernos metodológicos 37, 23-58.

Van Dijk, Teun A. (1997 [1978]). La ciencia del texto. En: *La ciencia del texto*. Barcelona, Paidós, 13-30.

Velasco Honorio, Díaz de Rada Ángel. (1997). Describir, traducir, explicar, interpretar. En: *La lógica de la investigación etnográfica. Un modelo para etnógrafos de la escuela*. Madrid, Trotta, 41-64.

Tema 10

Bertaux, Daniel. (2005 [1997]). Acerca del relato de vida. En: *Los relatos de vida. Perspectiva etnosociológica*. Barcelona, Bellaterra, 35-49.

Bourdieu, Pierre (1989 [1986]). La ilusión biográfica. *Historia y Fuente Oral*, 2, 2, 27-33. Feixa C. (2006). La imaginación autobiográfica. *Periferia* 5.

Ferrarotti, Franco. (2009). El conocimiento socioantropológico como conocimiento participado y verdad intersubjetiva. *Historia, Antropología y Fuentes Orales*, 41, 177-121.

Houltz, Anders (1997). Versiones biográficas/versiones autobiográficas. Las entrevistas y el material autobiográfico como medio de comunicación y método para recabar información. *Historia, Antropología y Fuentes Orales*, 2, 18, 63-72.

- Lewis, Oscar. (1965 [1959]). La escena. En: *Antropología de la pobreza. Cinco familias*. México, FCE, 16-32.
- Portelli A. (1989). Historia y memoria: la muerte de Luigi Trastulli. *Historia y Fuente Oral*, 1, 5-32.
- Prat, Joan. (2004). El relat de vida com a objecte d'estudi. En: Prat J., coord. (2004) Això és la meva vida. Relats biogràfics i societat. Barcelona, Generalitat de Catalunya, 21-40.
- Szczepanski, Jan (1978). El método biográfico. *Papers: Revista de Sociologia*, 10, 231-259.
- Vansina J. (2007) Tradición oral, historia oral: logros y perspectivas. *Historia, Antropología y Fuentes Orales*, 37, 151-163. T9

Tema 11

- Callejo, Javier. (2001). Invitación a la práctica del análisis e interpretación de una transcripción de grupo de discusión. En: *El grupo de discusión: introducción a una práctica de investigación*. Barcelona, Ariel, 193-253.
- Canales, Manuel; Peinado, Anselmo. (1994). Grupos de discusión. En: Delgado JM, Gutiérrez J., coords. (1994) *Métodos y técnicas cualitativas de investigación en ciencias sociales*. Madrid, Síntesis, 287-316.
- Colectivo Ioé (2010). ¿Para qué sirve el grupo de discusión? Una revisión crítica del uso de técnicas grupales en los medios sobre migraciones. *EMPIRIA. Revista de Metodología de Ciencias Sociales*, 19, enero-junio, 73-99.
- Farnsworth, John; Boon, Bronwyn. (2010). Analysing group dynamics within the focus group. *Qualitative Research*, 10, 5, 605-624.
- Greenwood, David; González, José Luis, et al. (1989). Contexto intelectual y metodológico. En: *Culturas de Fagor. Estudio Antropológico de las cooperativas de Mondragón*. San Sebastián, Txertoa, 23-34.
- Gutiérrez, Jesus. (2008). *Dinámica del grupo de discusión*. Barcelona, CIS, col. Cuadernos metodológicos, 41.
- Ibáñez, Jesus. (1991). El grupo de discusión: fundamento metodológico y legitimación epistemológica. En: Latiesa M., ed. (1991) *El Pluralismo metodológico en la investigación social*. Granada, Universidad de Granada, 53-82.
- Infesta, Graciela; Vicente, Adriana; Cohen, Iara. (2012). Reflexiones en torno al trabajo con grupos de discusión en ciencias sociales. *Intersticios: Revista Sociológica de Pensamiento Crítico*, 6, 1. 233-244.
- Krueger, Richard A. (1991 [1988]). *El grupo de discusión. Guía práctica para la investigación aplicada*. Madrid, Pirámide.
- Landeta, Jon. (1999). Metodología. En: *El método delphi*. Barcelona, Ariel, 48-123. Tema 12
- Aldridge, Alan, Levine K. (2003 [2001]). El diseño de las preguntas: ¿qué, cuándo, dónde, por qué, cuánto y con qué frecuencia? *Topografía del mundo social. Teoría y práctica de la investigación mediante encuestas*. Barcelona, Gedisa, 125-157.
- Blumer, Herbert. (1982 [1947]). La opinión pública y su sondeo. En: Blumer H. (1982 [1969]). *El interaccionismo simbólico*. Barcelona, HORA, 151-160.
- Bosch, Josep Lluís C; Torrente, Diego (1993). Encuestas telefónicas. En: *Encuestas telefónicas y por correo*. Madrid, CIS, 65-126.
- Cardús, Salvador; Estruch, Joan. (1984). Crítica metodológica. En: *Les enquestes a la Joventut de Catalunya*. Barcelona, Generalitat de Catalunya, 73-159.
- Díaz de Rada, Ángel. (2012). Ventajas e inconvenientes de la encuesta por Internet. *Papers*, 97, 1, 193-223.
- Ghiglione R. (1989 [1987]). Encuestar. En: Blanchet A, et al. (1989 [1987]). *Técnicas de investigación en*

ciencias sociales. Madrid, Narcea, 131-182.

Pavía José María, et al. (2011). Encuestas electorales online: nuevos retos, viejos problemas. *Reis*, 135, julio-septiembre, 107-122.

Sainz, Enrique (1991). El cuestionario en los sondeos de opinión. En: Latiesa Margarita., ed. (1991) *El Pluralismo metodológico en la investigación social*. Granada, Universidad de Granada, 291-309.

Sánchez Carrión, Juan Javier. (1996). La calidad de la encuesta. *Papers. Revista de Sociologia*, 48, 127-146.

Sánchez Carrión, Juan Javier. (2012). La encuesta, herramienta cognitiva. *Papers*, 97, 1, 169-192.

Tema 13

Añorve, Martha Alicia (2007). Archivos y sociedad. *Revista General de Información y Documentación*, 17, 2, 123-128.

Capell, Emilia; Corominas Mariona., eds. (2009). *Manual d'arxivística i gestió documental*. Barcelona, Associació d'Arxivers-Gestors de Documents de Catalunya, AAA.

Cardoso, Ciro Flamarion Santana; Pérez, Héctor (1999 [1976]). *Los métodos de la historia*. Barcelona, Crítica, 132-167. Comité del Sistema Estadístico Europeo, CSEE, ed. (2011) *Código de Buenas Prácticas de las Estadísticas Europeas*. Bruselas, Unión Europea.

Departament de Cultura, ed. (2013). *Arxius i Gestió documental*: www.gencat.cat/cultura/arxius/ Barcelona, Generalitat de Catalunya.

Gauchi, Verónica. (2012). Aproximación teórica a la relación entre los términos gestión documental, gestión de información y gestión del conocimiento. *Revista Española de Documentación Científica*, 35, 4, 531-554.

Institut d'Estadística de Catalunya, IEC, ed. (2013). <http://www.idescat.cat/es/>. Barcelona, Generalitat de Catalunya.

Instituto Nacional de Estadística, INE, ed. (2013). *Censos en España*. Madrid, Instituto Nacional de Estadística (INE).

Ley Orgánica 15/1999, de 13 de diciembre, de Protección de Datos de Carácter Personal. Revisión vigente desde el 6 de marzo de 2011.

Portal de Archivos Españoles, PARES, ed. (2013). *Portal de archivos españoles*: <http://pares.mcu.es/> Madrid, Ministerio de Educación, Cultura y Deporte.

Servei de Biblioteques-UAB, SB-UAB, ed. (2011). *Refworks*. Bellaterra, UAB. Tema 4

Tema 14

Barnes, John A. (2003 [1954]). Clase y comités en una comunidad isleña noruega. En: Requena Felix., ed. (2003) *Análisis de redes sociales. Orígenes, teorías y aplicaciones*. Madrid, CIS, 121-146.

Granovetter, Mark. (1982). The Strength of Weak Ties. A network Theory Revisited. En: Marsden PV, Lin N., eds. (1982). *Social Structure and Network Analysis*. London, Sage, 105-130.

Kadushin, Charles. (2012). Coda. Ten master ideas of social Networks. En: *Understanding Social Networks. Theories, Concepts and Findings*. Cambridge MA: Cambridge University Press, 201-212.

Mayer, Adrian C. (1980 [1966]). La importancia de los cuasi-grupos en el estudio de las sociedades complejas. En: Banton M, comp., *Antropología social de las sociedades complejas*. Madrid, Alianza, 108-133

McCarty, Christopher. (2010) La estructura en las redes personales. *REDES. Revista hispana para el análisis de redes sociales*, 19,11, 242-271.

Molina, José Luis (2005). El estudio de las redes personales: contribuciones, métodos y perspectivas. *Empiria*, 10, julio-diciembre, 71-106.

Molina, José Luis (2009) Panorama de la investigación en redes sociales. *REDES. Revista hispana para el análisis de redes sociales*, 17, 11, 235-256.

Molina José Luis, Ávila Javier, eds. (2009). "Antropología y redes sociales. Una introducción a UCInet6-NetDraw, EgoNet y el análisis comparado con SPSS".

http://revista-redes.rediris.es/recerca/Egoredes/antropologia_y_redes_sociales.pdf

Requena, Felix. (1991). Análisis de redes. En: *Redes sociales y mercado de trabajo*. Madrid, CIS, 34-49.

Schweizer T. (1996). Reconsidering Social Networks: Reciprocal Gift Exchange among the !Kung. *Journal of Quantitative Anthropology*, 6, 147-170.

Programari

Procesadores de texto y otros programas utiles para el análisis de datos

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre.
A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través d'aquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Tipus de docència	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TE) Teoria	1	Espanyol	primer quadrimestre	matí-mixt
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Espanyol	primer quadrimestre	matí-mixt
(PETNOintern) Pràctiques etnogràfiques (amb supervisió interna)	99	Espanyol	primer quadrimestre	matí-mixt